

5.2.1 Kommissionens befogenheter är således tämligen stora och inbegriper även möjligheterna att själv (andra strecksatsen) avgöra i vilka fall och under vilka förutsättningar kommissionen får utfärda beslut genom vilka den begär att medlemsstaterna skall återkalla eller ändra ett beslut. EESK noterar att de första och tredje strecksatserna ger kommissionen möjlighet att utöva sin institutionella samordningsfunktion och att genomföra beslut som fattats eller förberetts av rådet, men att den andra strecksatsen innebär befogenheter av ett annat slag, som i och för sig kan vara motiverade av omständigheterna och som kommittén förvisso inte har någonting emot.

Bryssel den 5 juli 2006

5.2.2 Allmänt sett anser EESK att beslutet om kontroll av alla transaktioner som utövas av medborgarna – inbegripet handels- och tulltransaktioner – påverkar den fria handeln och är ett politiskt beslut som fattats av EU och medlemsstaterna i överensstämmelse med befogenhetsområden. Kommissionen är naturligtvis den aktör som skall genomföra dessa beslut.

5.2.3 EESK hoppas att de reformer som genomförs på tullområdet inte kommer att rubba den nödvändiga jämvikten mellan fri handel och användarnas och slutkonsumenternas säkerhet, och att yrkeskunnandet hos tullpersonalen och importörernas/exportörernas personal kommer att respekteras.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Anne-Marie SIGMUND

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Vitbok: Politiken på området finansiella tjänster 2005–2010"

KOM(2005) 629 slutlig

(2006/C 309/06)

Den 1 december 2005 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Vitbok: Politiken på området finansiella tjänster 2005–2010"

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 31 maj 2006. Föredragande var **Edgardo Maria Iozia**.

Vid sin 428:e plenarsession den 5 juli 2006 antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 152 röster för, 1 röst emot och 9 nedlagda röster:

1. Slutsatser och förslag

1.1 EESK stöder kommissionens förslag att ägna den kommande femårsperioden åt en dynamisk konsolidering av finanssektorn genom att genomföra och förstärka gällande lagstiftning men samtidigt undvika att lägga på lager på lager av bestämmelser (s.k. *goldplating*) och genom att beakta andan i Lissabonstrategin och den europeiska sociala modellens särdrag.

1.2 Även EESK bedömer det vara av största vikt att noggrant utvärdera tillsynsmyndigheternas roll och verksamhet och främja en så god samordning som möjligt, i enlighet med vad som gäller för Lamfalussy-processens nivå 3-kommittéer.

1.2.1 EESK anser det för närvarande förhastat att inrätta ett gemensamt europeiskt tillsynsorgan, som i framtiden skulle

underlätta integrationen av marknaderna, men vill redan nu föreslå för de europeiska myndigheterna att utse ett huvudtillsynsorgan som ligger i moderbolagets hemland. Detta huvudorgan skall ha till uppgift att även övervaka verksamheten vid filialer och dotterbolag i andra EU-länder. Fördelarna för företag på EU-nivå och för konsumenterna är uppenbara.

1.3 Den ökade effektiviteten när det gäller finansiella transaktioner är orsaken till den växande betydelse som de finansiella verksamheterna fått inom ekonomin (den så kallade finansialiseringen av ekonomin). Denna finansialisering av ekonomin innebär betydande ekonomiska och sysselsättningsmässiga utvecklingsmöjligheter inom finanssektorn, den kan också få negativa konsekvenser för den samlade ekonomin. Starka börser som drivs av "shareholder value" kan också motverka

industriella strategier. Den kommersiella och finansiella pressen på företagsledarna kan medföra problem på lång sikt och förorsaka oöverlagda uppköpserbudanden som i ett avsevärt antal fall på kort sikt har lett till förlust av värden.

1.3.1 Man får dock inte glömma att konsolideringsprocesserna åtminstone på kort och medellång sikt för med sig en minskning av arbetstillfällena inom finanssektorn, vilket skapar en allt större osäkerhet bland de anställda. EESK betonar att det är nödvändigt att beakta de sociala återverkningar som följer av konsolideringsprocesserna och hoppas att medlemsstaterna kan tillhandahålla sociala skyddsnät och stöder olika fortbildnings- och omskolningsplaner, en grundförutsättning för att kunna uppnå Lissabonstrategins målsättningar.

1.4 EESK instämmer i målsättningarna för förenkling, kodifiering och strävan efter tydlighet i syfte att få till stånd en "bättre lagstiftning" och välkomnar därför kommissionens åtagande att hålla fortlöpande, regelbundna och öppna samråd med alla berörda parter och låta alla förslag föregås av gedigna konsekvensbedömningar som också beaktar de sociala och miljörelaterade effekterna samt de externa effekterna på hela det ekonomiska systemet.

1.4.1 EESK anser att arbetet i samband med handlingsplanen för finansiella tjänster måste bli mer synligt och diskuteras mer utanför experternas snäva krets.

1.5 EESK ser positivt på kommissionens förslag att utarbeta ett meddelande eller en rekommendation om fondföretag i syfte att övervinna de hinder som upptäckts med avseende på den fria rörligheten för dessa finansiella instrument.

1.6 Det är av största vikt att förbättra informationen samt stärka finanskulturen och konsumenternas medvetenhet. Det är mycket lämpligt att som kommissionen avser inleda särskilda initiativ tillsammans med de europeiska konsumentorganisationerna, men kommissionen borde bedriva en mer aktiv politik gentemot medlemsstaterna för att påverka dem att på ett mer konkret sätt engagera berörda aktörer på nationell nivå. EESK ställer sig till förfogande för ett samarbete kring dessa initiativ genom specifika insatser tillsammans med konsumentråd och de nationella ekonomiska och sociala råden.

1.7 De aktuella tillsynsreglerna, som varierar mellan medlemsstaterna, för med sig betungande krav för företagen att producera redovisnings- och informationsdokument avseende bolagen. Tillämpningen av de internationella redovisningsstandarderna (IFRS) kan vara ett lämpligt sätt att komma fram till enhetliga informationskrav på europeisk nivå. EESK anser att IASB, en privat internationell normgivande instans, inte till fullo avspeglar förhållandena i den globala ekonomin och hoppas att detta organ öppnar sig för ett internationellt samarbete med andra aktörer som exempelvis Europeiska kommissionen.

1.8 När det gäller förslagen till direktiv om detaljistmarknaden vill EESK särskilt kommentera direktivet om konsumentkrediter, som bör antagas snarast, samt direktivet om

betaltjänster, som EESK håller på att utarbeta ett särskilt yttrande om. När det gäller direktivförslaget om hypotekslån tvivlar däremot EESK, trots att vi stöder målsättningarna, på att det verkligen är möjligt att inom en snar framtid kunna skapa en integrerad lånemarknad. Å andra sidan skulle EESK välkomna antagandet av ett ramdirektiv om systemen för clearing och avveckling.

1.9 Kommissionen har uttryckt tveksamhet beträffande inrättande av den s.k. 26th regime inom finansiella tjänster. EESK noterar detta och är villig att göra en bedömning, när förslagsställarna redovisar vilka villkor som skall gälla för ett effektivt tillämpande, där hänsyn alltid måste tas till konsumenternas intressen och egentliga fördelar.

1.10 Med tanke på framtida initiativ vill EESK påpeka följande:

— Det skulle behövas åtgärder när det gäller fondföretagen som syftar till att likställa normerna för fondförsäkringar med dem för andra finansprodukter.

— Det är viktigt att garantera tillgång till ett bankkonto.

— Det är nödvändigt att avskaffa hinder när det gäller rörligheten för gränsöverskridande bankkonton.

1.11 EESK är övertygad om att kvaliteten på de europeiska rättsliga normerna avseende finansiella tjänster är mycket hög och att EU kan göra sig gällande som referenspunkt för övriga länder. EU borde inleda en dialog, inte bara med de nyindustrialiserade länderna som Indien, Brasilien och Kina såsom kommissionen föreslår, utan också med utvecklingsländerna som är i behov av avsevärt stöd för att kunna utveckla sin marknad för finansiella tjänster.

1.12 EESK stöder samtliga europeiska och nationella institutioner i deras arbete med att bekämpa brottslighet och terrorism. Kommissionen betonar kravet på att det skall finnas ett nära och kontinuerligt samarbete mellan det finansiella systemet och behöriga myndigheter, ett krav som EESK vill uttala sitt stöd för och föra vidare till finansinstituten, men även till de behöriga myndigheterna. De borde dessutom redogöra för hur man följt upp de uppgifter som finansförmedlarna lämnat.

2. Bakgrund

2.1 Vitboken om politiken på området finansiella tjänster 2005–2010 tar upp några av de målsättningar som bör uppnås för att främja en dynamisk konsolidering av denna tjänstesektor, eftersom man inser att en effektiv finansiell marknad är en viktig beståndsdel i en strategi som skall leda till utveckling och tillväxt. Ledmotivet i vitboken är "dynamisk konsolidering" och därmed avses målsättningen att undanröja de hinder som, trots att man genom handlingsplanen för finansiella tjänster (FSAP) 1999–2005 redan har uppnått goda resultat, fortfarande finns för fri rörlighet för finansiella tjänster och kapital.

2.2 I och med att lagstiftningen spelar en så viktig roll för en väl fungerande finansmarknad är det fullkomligt berättigat att man i vitboken betonar nödvändigheten att genomföra och förstärka gällande lagstiftning men samtidigt undvika att lägga på lager på lager av bestämmelser (s.k. goldplating), framför allt från medlemsstaternas sida.

2.3 Analysen av den rättsliga ramen måste innehålla en bedömning av begränsningar, uppgifter och samordningsansvar för tillsynsmyndigheterna i EU. För närvarande är antagligen den bästa lösningen för att skydda konsumenter och investerare att behålla en nationellt avgränsad tillsyn, men man får inte glömma två stora problem som detta system medför.

2.3.1 Tillsyn som inte utövas på överstatlig nivå begränsar kraftigt integrationen av marknaderna. Därför bör ett nära samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter uppmuntras och konsolideras. Faktum är att riskhanteringen i de europeiska storbanker som är verksamma i flera medlemsstater genomförs utifrån ett koncernperspektiv. Tillsynsmyndigheterna måste vara kapabla att göra en korrekt bedömning av dessa stora europeiska koncerners riskprofil.

2.3.2 Ett fortsatt tydligt företräde för tillsyn på nationell nivå får inte ge upphov till att man ökar de hinder för en dynamisk konsolidering på EU-nivå som man i vitboken förespråkar successivt skall avskaffas.

3. Allmänna kommentarer

3.1 EESK har i ett nyligen framlagt yttrande gett sina synpunkter på grönboken om politiken för finansiella tjänster (2005–2010). Eftersom många av de förslag som lades fram i grönboken återkommer i vitboken hänvisar EESK till de kommentarer man redan presenterat och återger dem endast i sammanfattad form i detta yttrande ⁽¹⁾.

3.1.1 I vitboken betonas de ekonomiska och sysselsättningsmässiga utvecklingsmöjligheter som finanssektorn erbjuder. Kommittén anser dock att en sådan grundhypotes bör analyseras noggrant utifrån ett realistiskt perspektiv där olika faktorer som redan finns dokumenterade beaktas.

3.2 Konsolideringsprocessen inom denna sektor kan skapa ökad effektivitet och stordriftsfördelar som i slutändan kan komma att gynna intermediärernas riskkapitalinvesteringar (genom ökad avkastning på det investerade kapitalet) och dem som använder sig av finansiella tjänster (genom minskade kostnader för dessa tjänster).

3.3 Samtidigt finns det dock många empiriska bevis på att konsolideringsprocesserna medfört en minskning av arbetstillfällena inom finanssektorn som skapar en allt större osäkerhet bland de anställda. Man kan inte komma ifrån att de verksamhetsplaner som läggs fram i samband med en sammanslagning eller uppköp av företag framför allt lyfter fram de besparingar

som kan göras till följd av minskade personalkostnader. Den omedelbara effekten av konsolideringsprocesserna blir en förlust av arbetstillfällena. Samtidigt måste man dock vara medveten om att möjligheter skapas för att innovativa tjänster och områden skall kunna utvecklas, något som i sin tur kommer att inverka positivt på sysselsättningen. En minskning av de hinder som gör det svårt för finanstjänsteleverantörerna att fullt ut utnyttja samverkans effekterna av gränsöverskridande fusioner skulle göra det möjligt för bankerna att tillhandahålla sina tjänster till lägre kostnader, vilket skulle tillåta en prispolitik som är förmånligare för kunderna och därigenom främja en ökad efterfrågan. Detta skulle stimulera investeringarna från finansmäklarnas sida, vilket skulle få positiva följder även för sysselsättningen. De nya arbetstillfällena som skapas lockar i allmänhet till sig personer med mer högkvalificerad och höglönelönad yrkesprofil (med undantag för sådana branscher som *call-center* och *backoffice*).

3.4 Även förutsatt att konsolideringarna inom denna sektor inte får några negativa nettoeffekter på sysselsättningen vill således kommittén kraftigt understryka att det inte går att bortse från det tidsmässiga gapet och skillnaderna i yrkeskvalifikationer från det att de befintliga arbetstillfällena försvinner och fram till dess att nya har skapats. Så snart som fokus flyttats över från att försöka bevara arbetstillfällena till att skapa möjligheter för att hitta nya arbeten bör medlemsstaterna lägga prioriterad tonvikt inte bara vid att det finns lämpliga sociala skyddsnet utan även stödja olika fortbildnings- och omskolningsplaner.

3.5 Om arbetstagarna upplever att deras kvalifikationer och kompetens går att utnyttja även i en ekonomi som befinner sig i snabb utveckling kommer de också lättare att acceptera den reducering i anställningstrygghet som en "dynamisk konsolidering" av denna sektor medför. Detta konstaterande måste leda till att man ser yrkesutbildning inte bara som ett sätt att kontrollera den sociala instabiliteten, utan även som en avgörande och obestridlig förutsättning för att den "dynamiska konsolideringsplanen" skall lyckas på lång sikt och, mer allmänt sett, även Lissabonstrategin, vars mål är att EU skall bli den främsta "kunskapsekonomin" i världen. Det krävs dock att man skapar ett fungerande socialt skyddsnet som kan bidra till att mildra de ofta allvarliga effekterna under övergångsfasen.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Bättre lagstiftning

4.1.1 De tre vägledande principerna i samband med processen för att förbättra lagstiftningen är förenkling, kodifiering och ökad tydlighet. Det är viktigt att arbetet i denna riktning fortsätter så att det råder konsekvens mellan olika lagstiftningsåtgärder, att lagstiftningens tillämpning underlättas och att införlivandet blir enhetligt.

⁽¹⁾ EUT C 65, 17.3.2006.

4.1.2 EESK stöder kommissionens förslag när det gäller "bättre lagstiftning". Vi ställer oss särskilt bakom kommissionens åtagande att fortlöpande hålla regelbundna och öppna samråd med alla berörda parter och att låta alla förslag föregås av en konsekvensbedömning som baseras på en ekonomisk kostnads-/nyttokalkyl i vidare bemärkelse och därmed även beaktar den sociala och miljörelaterade dimensionen. Lika viktigt är också åtagandet att tillsammans med rådet och Europaparlamentet arbeta för att förbättra kvaliteten på lagstiftningen samt de externa effekterna på hela det ekonomiska systemet.

4.1.3 EESK delar kommissionens uppfattning när det gäller den utmaning som det innebär dels att lagstiftningen skall införlivas korrekt och i tid, dels att de 25 medlemsstaterna sedan skall tillämpa EU-lagstiftningen på ett korrekt sätt, inte minst med tanke på kommande utvidgningar, och vi delar också uppfattningen att man måste förhindra s.k. *goldplating*, dvs. att medlemsstaterna unilateralt antar ytterligare bestämmelser som strider mot den inre marknadens principer. De omotiverat stora skillnaderna mellan de nationella bestämmelser som finns för att skydda konsumenterna utgör faktiskt ett av de största hindren för en integration av finansiella tjänster inom EU.

4.1.4 Även EESK ser det som avgörande att man i efterhand utvärderar huruvida bestämmelserna gett önskat resultat samt – åtminstone för de sektorer som omfattas av den s.k. Lamfalussy-processen – huruvida marknadsutvecklingen motsvarar förväntningarna.

4.1.5 En undersökning av överensstämmelsen mellan EU-lagstiftningen och nationell lagstiftning bör göras där man börjar med de mest relevanta sektorerna, eller där harmoniserings- och konsolideringsproblemen är som störst, t.ex. marknadsföring och reklam inom fondföretag (företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper). En ökad konkurrens och effektivitet inom denna sektor förutsätter också ökat handlingsutrymme marknadsföringsmässigt och kommersiellt sett, något som starkt hindras av en otydlig lagstiftning. Vi ser därför särskilt positivt på kommissionens initiativ att utarbeta ett meddelande eller en rekommendation under år 2006 samt en vitbok om förvaltning av tillgångar.

4.1.6 Kommissionen tänker föreslå att de 16 olika befintliga direktiven för försäkringssektorn samlas i ett enda direktiv. EESK stöder detta kodifieringsförslag och ser det som ett utmärkt exempel att följa även inom andra områden genom att anta rättsakter som innebär en sammanfattning, förenkling och omorganisering av olika frågor som behandlas i flera olika direktiv.

4.1.7 Vi anser att man även måste inleda överträdelseförfaranden i de fall inkorrekt införlivande eller tillämpning av EU-lagstiftningen har rapporterats. Det bör dock påpekas att kommissionen under den senaste tiden påverkats starkt av rådet och i allt mindre utsträckning vidtagit sådana åtgärder.

4.1.8 Förbättringarna och rationaliseringarna inom sektorn för finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag får inte leda till att man glömmer bort att det finns problem avseende information, utbildning samt konsumenternas medvetenhet, dvs. sådana faktorer som är avgörande för effektiviteten i samband med vilket lagstiftningsinitiativ som helst. Det är positivt att kommissionen har för avsikt att inleda särskilda initiativ på EU-nivå tillsammans med konsumentorganisationer och med representanter från finanssektorn, även om vi anser att kommissionen borde engagera sig starkare för att se till att sådan verksamhet blir om inte obligatorisk så åtminstone starkt rekommenderad på nationell nivå. Ett europeiskt nyhetsbrev för konsumenterna är i princip ett utmärkt initiativ, men man bör vara medveten om att informationsinsatserna måste präglas av en genuin konsumentnärlighet. EESK uppmanar kommissionen att tillsammans med rådet och Europaparlamentet undersöka hur berörda aktörer på nationell nivå kan involveras starkare, t.ex. i samband med olika initiativ som skall genomföras på EU-nivå. Utvecklingen när det gäller FIN-NET – ett för det stora flertalet konsumenterna än så länge okänt instrument – går i rätt riktning. I samband med översynen av detta instruments roll rekommenderar EESK att konsumentorganisationerna och det civila samhällets organisationer samt även arbetsmarknadens parter involveras. Kommittén är också beredd att själv stödja detta initiativ, t.ex. genom kontakter med nationella konsumentrådgivningsorgan och de nationella ekonomiska och sociala råden.

4.1.9 Kommissionen inser vikten av informationsspridning, inte minst bland konsumenterna, investerare och anställda inom finanssektorn, och EESK betonar att man inte får underskatta problemet med vilket språk informationen skall ges ut på. Kommissionen måste uppmärksamma detta problem och göra allt som krävs för att åtminstone den viktigaste informationen skall kunna finnas tillgänglig på så många språk som möjligt.

4.1.10 EESK ser positivt på den uppmärksamhet som ägnas konsumenterna och de anställda inom bank- och finanssektorn och även på åtagandet att regelbundna samråd skall hållas med dem i frågor som rör dem. Det mervärde som en marknadsintegration kan ge manifesterar sig i nöjda konsumenterna, samtidigt som man inte får glömma de sociala följder som dessa beslut kan få. Det är dock inte alltid som man i samband med direktiv inom finanssektorn har haft detta synsätt. Med det som vi framför i avsnittet "Allmänna kommentarer" vill vi med kraft betona vikten av ett sådant analysätt.

4.1.11 Vad beträffar samspelet med andra delar av EU:s ekonomiska politik har EESK redan påpekat att mervärdesskattesystemet för de stora europeiska koncernerna (?) kan utgöra ett hinder för en stärkt sektor för finansiella tjänster, och vi ser positivt på att kommissionen har för avsikt att lägga fram ett lagstiftningsförslag för att motverka detta. En ingående analys bör dock göras av de ekonomiska, sociala och miljörelaterade konsekvenserna som en i och för sig önskvärd harmonisering av mervärdesskattesystemen kan få. EESK har redan påpekat att

(?) EUT C 65, 17.3.2006.

den nuvarande situationen kan utgöra ett hinder för en fullständig integration och utveckling av finansmarknaden. Vi vill dessutom rikta uppmärksamhet mot problemet med utkontraktering (outsourcing), ett fenomen som i högsta grad gynnas av ett icke-harmoniserat skattesystem, med negativa konsekvenser för sysselsättningen, kvaliteten på tjänsterna och systemets tillförlitlighet i stort. EESK anser att denna fråga bör bli föremål för ingående överväganden, inte minst med tanke på att detta fenomen ofta får allt annat än önskvärda konsekvenser.

4.2 Adekvata reglerings- och tillsynsstrukturer

4.2.1 Målet att uppnå ökad samordning mellan de olika tillsynsmyndigheterna på marknaden kan inte annat än stödjas. Arbetet i denna riktning skulle underlättas om nivå 3-kommittéerna successivt ges en mer väldefinierad roll genom att medlemmarnas befogenheter blir enhetliga inom ramen för Lamfalussy-processen, för att EU-lagstiftningen på detta område skall kunna fullbordas. På så sätt skulle inte bara kommissionens arbete underlättas, utan man skulle även minska risken för *goldplating* från såväl medlemsstaternas som tillsynsmyndigheternas sida.

4.2.2 I nuläget anser EESK att det vore förhastat att inrätta en enda EU-omfattande tillsynsmyndighet som skulle ansvara för samordningen av tillsynen. Samtidigt anser vi dock att de nationella tillsynsmyndigheterna bör samarbeta aktivt och kontinuerligt för att försöka utarbeta en uppförandekodex och regler för gemensamma insatser. Det ökade ömsesidiga förtroende som skulle bli följden av detta skulle utgöra första steget i en process i riktning mot att i framtiden inrätta en europeisk tillsynsmyndighet för de stora finans-, bank- och försäkringskoncerner som har verksamhet i flera medlemsstater. Ett av de första viktiga besluten handlar om att utse en huvudtillsynsmyndighet i det land där moderbolaget har sitt säte, som även skall ansvara för övervakningen av de filialer och dotterbolag som finns i andra EU-länder. De multinationella företagen och tillsynsmyndigheterna skulle kunna dra nytta av den inre marknaden genom att de inte behöver utarbeta flera olika versioner av redovisnings- och informationsdokument och inte heller behöver följa flera olika nationella regelverk.

4.2.3 Den metod som beskrivs i exempelvis direktivet om marknadsmissbruk bör uppmuntras. Det mycket detaljerade direktivförslaget har möjliggjort ett mycket homogent införlivande och även inneburit att ett betydande ansvar överlåtits på de lagstiftande organen, ett ansvar som dessutom delas på EU-nivå där det bestäms vilken verksamhet som skall överföras på de olika tillsynsmyndigheterna.

4.2.4 Antagandet av internationella redovisningsstandarder (IFRS) har stor betydelse för att företagens redovisning skall bli enhetligare och följa modern standard. Detta kan också ge tillfälle att på europeisk nivå skapa enhetliga regler för vilken typ av uppgifter som intermedjäerna har att överlämna till respektive tillsynsmyndighet. EESK menar att i och med införandet av

IFRS finns det inte längre någon ursäkt för att skjuta upp eller fördröja arbetet för att nå detta mål, som är en förutsättning för att få till stånd en samordning och ett samarbete som fungerar effektivt när det gäller tillsynsarbetet på EU-nivå. Man bör dock se till att målet anpassas till motsvarande mål i EU-projektet "Solvency II". De företag som ännu inte har harmoniserat sin redovisning eller sin konsoliderade redovisning med IFRS bör dock inte missgynnas i förhållande till de företag som har en sådan förpliktelse.

4.3 Pågående och framtida lagstiftningsinitiativ

4.3.1 Pågående lagstiftningsinitiativ

4.3.1.1 Banktjänster till privatpersoner berörs av tre mycket viktiga initiativ. När det gäller hypotekslån har kommittén⁽³⁾ redan framfört välgrundade tvivel på att en integrering av marknaden verkligen är möjlig mot tanke på de rättsliga konsekvenser och de omfattande svårigheter som detta skulle medföra och som kommittén betonat i ett yttrande nyligen. EESK väntar på att få ta del av kommissionens riktlinjer och reaktioner på de invändningar som framförts.

4.3.1.2 Kommissionens förslag till ändringar i direktivet om konsumentkrediter, som nu behandlas av parlamentet, är en förbättring av det föregående förslaget även om det inte till fullo tillgodoser konsumenternas intressen. EESK inväntar resultatet av denna granskning och hoppas att direktivet antas så snart som möjligt.

4.3.1.3 Även direktivet om betaltjänster fyller en viktig funktion. Det finns fortfarande några oklara punkter vad gäller de gränsöverskridande betaltjänsterna. Finanssystemet måste underkasta sig GD Konkurrens regler för konkurrens, insyn och jämförbarhet. Skapandet av ett gemensamt europeiskt betalningsområde är ett ambitiöst och välkommet mål som kommer att göra gränsöverskridande betalningar mer effektiva och ge konsumenterna garantier. Man måste emellertid beakta att effektiva och billiga system (exempelvis direktdebiterings-systemet) redan är i bruk i några medlemsstater. När det gemensamma europeiska betalningsområdet införs måste man ta hänsyn till användarnas intressen och kunna erbjuda ett mervärde. EESK håller på att utarbeta ett yttrande just om betaltjänster, där kommitténs bedömning kommer att redovisas utförligt.

4.3.1.4 Omprövningen av begreppet kvalificerade innehav genom översyn av artiklarna 16 och 15 i bankdirektivet respektive försäkringsdirektivet är ett viktigt initiativ för att förhindra att vissa tillsynsmyndigheter lägger hinder i vägen för en balanserad utveckling av inre marknaden genom att ta en försiktig förvaltning av finanssystemen som förevändning. EESK anser att den bästa garantin för stabiliteten i ett system ligger i att göra det mer effektivt snarare än att begränsa överlåtelsen av företagets kontroll.

⁽³⁾ EUT C 65, 17.3.2006.

4.3.1.5 Vad beträffar systemen för clearing och avveckling har frånvaron av en rättslig ram bidragit till att man alltjämt kan konstatera en kraftig ekonomisk obalans och regelrätta missbruk. Gränsöverskridande avveckling och clearing är dyrare och mindre effektiv än nationell. EESK skulle välkomna antagandet av ett ramdirektiv med målet att öka de europeiska operatörernas konkurrenskraft, inte minst gentemot de internationella konkurrenterna. En effektiv och välstrukturerad marknad lockar till sig investeringar, något som EU behöver om unionen verkligen vill fortsätta att sträva mot ekonomisk tillväxt och sysselsättning.

4.3.2 Pågående överväganden

4.3.2.1 EESK delar kommissionens bedömning av de omotiverade hindren för fullständig rörlighet för kapital och gränsöverskridande investeringar.

4.3.2.2 Kommissionen har ställt sig tveksam till den s.k. *26th regime* inom finansiella tjänster. Å andra sidan har principen om en minimal harmonisering lett till alltför många skillnader. *Hemlandsprincipen* har varit ett utomordentligt instrument för avreglering och konkurrens inom EU. Ju högre det ömsesidiga förtroendet för kvaliteten på de olika medlemsstaternas interna lagstiftning är desto mer accepterad är denna princip av medlemsstaterna. Mot denna bakgrund är målet om en fullständigt harmoniserad lagstiftning en viktig drivkraft som ger näring åt och befäster dessa förtroendebaserade kontakter, som är utgångspunkten för en gradvis framväxande gemensam kultur. Detta borde leda till en harmonisering av de viktigaste klausulerna i avtalen om finansiella tjänster. EESK påpekar att man å andra sidan hittills inte sett några bevis på att *26th regime* (verkligen) går att tillämpa och att kommissionen i varje fall grundligt borde undersöka hur de fungerar. I ett nyligen avgivet yttrande hävdade EESK att (*26th regime*) "inte kan bli något realistiskt alternativ förrän man efter ett ingående studium av lagar och avtal i alla de 25 medlemsstaterna försäkrat sig om att det" parallella "instrumentet inte strider mot lagar eller bestämmelser i någon av dessa. I vilket fall som helst får standardiseringsreglerna inte stå i vägen för nya produkter och därigenom lägga hämsko på innovationen" (4).

4.3.3 Framtida initiativ

4.3.3.1 I sitt nyligen avgivna yttrande om grönboken från juli 2005 har kommittén pekat på nyttan av ett ingripande vad gäller fondföretag (5). "Investeringsfonderna utsätts för konkurrens från andra finansiella produkter, som fondförsäkringar, vilka investerarna uppfattar som likvärdiga trots att de omfattas av ett helt annat rättsligt ramverk. Detta kan medföra snedvid-

ningar när det gäller investerarnas valmöjligheter och kan få negativa konsekvenser med avseende på kostnader och risktagande i samband med gjorda investeringar. EESK anser att man inte löser problemet genom minskad konkurrens och genom att låta på de krav och garantier som ställs vid fondinvestering. Det vore tvärtom bra om man i stället höjde nivån på normerna, så att de finansiella produkter som i praktiken uppfattas som ett direkt alternativ till investering i fonder underställs sådana krav som är jämförbara med dem som gäller för investeringar i fonder." Obalansen i de krav som ställs på fonder och fondförsäkringar, den långsamma utvecklingen av EU-passet, som beror på de hinder som vissa tillsynsmyndigheter fortsätter att sätta upp, den dåliga insynen vad gäller kostnaderna, särskilt utträdeskostnaderna, fragmenteringen av marknaden och de höga kostnader denna medför är några av de problem som påpekats. EESK ser med oro på utvecklingen i vissa medlemsstater som rör garanterade kapitalfonder utan några krav på att förvaltningsbolaget har egna tillräckligt stora fonder. Vid en mycket negativ marknadsutveckling skulle konsumenterna i dessa fall kunna stå utan tillräckligt skydd. EESK ber kommissionen att råda bot på denna brist genom att fastställa krav på att de företag som erbjuder garanterade kapitalfonder skall ha tillräckligt med eget kapital och besluta om en specifik och lämplig grad av övervakning. EESK är väl medveten om strävan att göra fondföretagen mer effektiva, bland annat därför att dessa företag är en viktig del av pensionsfondsutbudet och kan lämna ett avgörande bidrag för att lösa ett problem som med rätta påpekades i början av vitboken, dvs. finansieringen av de omfattande pensionsunderskotten i de flesta EU-ekonomierna.

4.3.3.2 Liksom kommissionen inser EESK vikten av att ha tillgång till ett bankkonto, inte bara ur ekonomisk synvinkel. Den som i dagens ekonomi innehar ett bankkonto får i och med detta ett slags ekonomiskt medborgarskap. I vissa medlemsstater har en sådan medborgerlig rätt stöd i lagen genom att det finansiella systemet tvingas att till en mycket låg kostnad tillhandahålla grundläggande banktjänster. I andra medlemsstater håller företagen på att bli mycket medvetna om problemet. För några få euro per månad erbjuder de ett paket med tjänster som är kopplade till bankkontot.

4.3.3.3 Avsikten att avskaffa hinder när det gäller rörligheten för gränsöverskridande konton är lovvärd och skulle kunna bidra till en sänkning av bankernas avgifter. Möjligheten att öppna konton på Internet gör att målet om en intraeuropeisk rörlighet för bankkonton verkligen ligger inom räckhåll. Man måste emellertid komma ihåg att alla konsumenter inte behärskar IT-tekniken. Kommissionen borde presentera en tillfredsställande lösning också för dessa personer som normalt tillhör de mest sårbara folklagen. Påpekas bör att dessa

(4) EUT C 65, 17.3.2006.

(5) EUT C 110, 17.5.2006.

möjligheter bara kan förverkligas genom ett reellt och konstruktivt samarbete mellan tillsynsmyndigheterna. Den 16 maj 2006 ⁽⁶⁾ beslutade kommissionen att låta en expertgrupp utreda frågan om kundrärlighet i samband med bankkonton och följer därmed upp förslagen i vitboken.

4.4 Den yttre dimensionen

4.4.1 Kommissionens ambitiösa målsättning att göra EU till ledande vad gäller att fastställa internationella standarder kan bara välkomnas. I enlighet med rekommendationerna i Doharundan hoppas EESK också att EU skall förmå de mest utvecklade länderna att åta sig att ge de mindre utvecklade länderna ett lämpligt tekniskt och finansiellt stöd, vad gäller såväl lagstiftning som tillämpning av avtal och antagna standarder. I den framskridande internationella integrationen måste man också beakta behoven i de svagaste ekonomierna som behöver locka till sig investeringar. EESK hoppas att kommissionen är

väl medveten om dessa krav vid förhandlingarna och diskussionerna med de mer avancerade ekonomierna.

4.4.2 EESK har aktivt arbetat för att bekämpa utnyttjandet av finanssystemen i kriminellt syfte och stöder kommissionen och de övriga EU-institutionerna i kampen mot alla former av brottslighet, som för övrigt ofta är knuten till den internationella terrorismen. Den ekonomiska brottsligheten tar sig många uttryck – bolags- och handelsbedrägerier, penningtvätt, skatteflykt, korruption – och använder sig ofta av finanstjänsternas kanaler för sina kriminella syften. EESK uppmanar finansinstitutet att på bästa möjliga sätt stödja de behöriga myndigheterna, som å sin sida i tillräcklig grad måste beakta finansinstitutens upplysningar. Om finansinstitutet får tillräcklig information om uppföljningen av de uppgifter om misstänkta transaktioner som de lämnat till myndigheterna kommer de att bli mer motiverade att fullfölja och intensifiera de ansträngningar som krävs.

Bryssel den 5 juli 2006

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁶⁾ Kommissionens beslut 2006/355/EG av den 16 maj 2006 om att inrätta en expertgrupp om kundrärlighet i samband med bankkonton (EUT L 132, 19.5.2006).